

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS Märgetehtud:
Kehtib kuni:
Alus:

KOHALIKU TEGEVUSGRUPI RAKENDUSKAVA

Üldandmed

Taotluse andmed

Meede: Kohaliku tegevusgrupi toetus

Rakenduskava aasta: 2024

Kohaliku tegevusgrupi toetuse eelarve: 236 351.66

Strateegia meetmete projektitoetuse eelarve: 224 343.99

Taotleja andmed

Taotleja nimi: TARTUMAA ARENDUSSELTS

Registrikood: 80240283

E-post: kristiina@tas.ee

Telefoninumber: 53409873

Esitaja nimi: Kristiina Tammets

Isikukood: 47810012722

E-post: KRISTIINA@TAS.EE

Telefoninumber: 53409873

Volitatud esindaja andmed taotluse menetlemisel

Esindaja nimi: Kristiina Tammets

Isikukood: 47810012722

E-post: KRISTIINA@TAS.EE

Telefoninumber: 53409873

Eelarve

Kohaliku tegevusgrupi kulude eelarve

Tegevused	Eelarve	Taotletava toetuse summa
Jooksvad kulud	149 629.00	149 629.00
Tegevuspiirkonna elavdamise kulud	86 722.66	86 722.66
Kokku	236 351.66	236 351.66

Kohaliku tegevusgrupi liikmete arv rakenduskava esitamise kuupäeva seisuga: 70.00

Strateegia meetmed

Strateegia meetme number ja nimetus	Taotluste vastuvõtu algusaeg	Taotluste vastuvõtu lõppaeg	Taotletav projektitoetuse summa	Kohaliku tegevusgrupi poolt esitatavate projektitoetuste taotluste eelarve	Kavandatav eelarve kokku
1.1 Väiketootmise ja teenuste arendamine	11.01.2024 00:00	25.01.2024 23:59	58 411.74	0.00	58 411.74
1.2 Turismiettevõtluse arendamine	11.01.2024 00:00	25.01.2024 23:59	113 098.13	0.00	113 098.13
3.2 TASI piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine	15.03.2024 00:00	31.03.2024 23:59	30 000.00	0.00	30 000.00
3.3 Regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine	27.06.2024 00:00	31.12.2024 23:59	0.00	12 743.68	12 743.68
C COVID-19 toetusmeede	26.06.2024 00:00	30.06.2024 23:59	10 090.44	0.00	10 090.44
KOKKU			211 600.31	12 743.68	224 343.99

1. 1.1 Väiketootmise ja teenuste arendamine

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Ei

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Enamus TASI piirkonna omavalitsustest on olukorras, kus rahvaarv väheneb ja vananeb ning surve tööealisele elanikkonnale kasvab. Kohapealseid kõrge lisandväärtusega ettevõtteid on vähe, millest tulenevalt on ka hästtiasustatud töökohtade pakkumine väike. Samas on piirkonnal potentsiaali ettevõtluse arendamisel, eelkõige kohaliku ressursi kasutamisel ning turismis, mille võimalused pole tänaseks piisavalt hästi äriiselt rakendatud. Tartumaa ressursiuuringute tulemustega saab tutvuda Tartumaa Arendusseltsi kodulehel www.tas.ee.

Väljakutsete leevendamiseks ning tasakaalustatud arengu tagamiseks on vajalik kohaliku ettevõtluse areng lähtuvalt olemasolevast potentsiaalst ning väliskeskkonna võimalustest.

Strateegia meetme eesmärk: TASI piirkonnas on nutikas ja spetsialiseerunud ettevõtlus.

Toetatavad tegevused: 1) Kohalikul ressursil baseeruvate toodete ja teenuste arendamine: kohaliku loodusressursi äriine rakendamine, sh vastav tootearendus, turundus jms.

2) Kohaliku toidu töötlemine ja arendamine: aiandus- ja põllumajandussaaduste väärindamine, turundus jms.

Abikõlblikud on mh väiketootmise ja -töötlemise ning teenuste arendamiseks vajalikud investeeringud ehitistesse, taristusse, sisustusse, seadmetesse, vahenditesse ja inventari (sealhulgas patendi, litsentsi, autoriõiguse ja kaubamärgi omandamine).

Toetust saavad projektid peavad olema jätkusuutlikud, nn poolikuid projekte, st selliseid projekte, mis pärast elluviimist jäävad ootama järgmise etapi rahastamist, ei toetata.

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): Meetme sihtgrupid on mikroettevõtted ja kolmanda sektori organisatsioonid. Maksimaalne toetus 70 000 eurot. Toetuse määr: kuni 50%.

Projektitoetuse taotleja täidab PRIA e-keskkonnas projektikirjelduse vormi ning esitab sama keskkonna kaudu TASile järgmised dokumendid:

- * TASI projektikirjelduse vorm;
- * hinnapakkumused;
- * ehitusloa või ehitusteatise ärakiri, kui vastava loa või teatise saamine on ehitusseadustiku kohaselt nõutav;
- * äriplaan;
- * teadmussiirde puhul planeeritavate teadmussiirde tegevuste programm;
- * ehitise puhul väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;

- * äriühingu puhul kinnitatud majandusaasta aruanne, mille äriregistrile esitamise tähtaeg on saanud, juhul kui taotlejal on kohustus esitada äriregistrile majandusaasta aruanne ja see ei ole kättesaadav äriregistrist;
- * projektijuhi elulookirjeldus, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta;
- * ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehitis, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks (ettevõtjal kolmeks) aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Uue hoone püstitamise korral peab kavandatava hoone alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või peab sellele maale olema projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus.

Teadmussiirde puhul peab taotleja taotluses ära põhjendama Tartumaa Arendusseltsi tegevuspiirkonnale koostis- ja teavitustegevusest saadava kasu ning tegevuspiirkonna vajaduse nimetatud koostise osas, kirjeldama osalejate valiku printsiibid ning esitama planeeritavate teadmussiirde tegevuste programmi.

Nn pehmed tegevused on võimalikud ainult ühis- ja teadmussiirde projektide korral.

Investeeringud tuleb teostada TASI piirkonnas.

Muud nõuded projektitoetuse taotlejatele tulenevad TASI töökorrast "Leader-meetme raames antava projektitoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise kord", meetmelehest ja Leader-määrusest.

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: Maksimaalne toetussumma on 70 000 eurot, toetuse maksimaalne määr on kuni 50% abikõlblikest kuludest, v.a allpool toodud juhtudel:

- * teadmussiirde projekti elluviimiseks antakse toetust kuni 90% toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest;
- * taristuinvesteeringuks projektitoetuse taotlemise korral antakse projektitoetust kuni 50% abikõlblikest kuludest (k.a uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks);
- * mootorsõiduki, maastikusõiduki ja veesõiduki ostmiseks ja liisimiseks projektitoetuse taotlemise korral antakse toetust kuni 30% investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest.

Sihtvaldkond, kuhu strateegia meede panustab: 6A, 1A, 3A

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteetid ja määruse artiklid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab:

Prioriteet nr 6: sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine.

Prioriteet nr 3: toiduahela korraldamise, sealhulgas põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise, loomade heaolu ja riskijuhtimise edendamine põllumajanduses.

Prioriteet nr 1: teadmussiirde ja innovatsiooni parandamine põllumajanduses, metsanduses ning maapiirkonnas.

Meetme abikõlblikud kulud vastavad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1305/2013 artiklitele nr 14 (Teadmussiire ja teavitus), 17 (Investeeringud materiaalsesse varasse), 19 (Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng) ja 35 (Koostöö).

Strateegia meede kattub Eesti maaelu arengukava 2014-2020 meetmega: Ei

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: Mõjuindikaator: Toetatud ettevõtete käibe muutus.

* Eesmärk iga ettevõtte puhul: käibe kasv vähemalt 20% kahe aasta jooksul alates projekti lõppemisest.

* Allikas: toetatud ettevõtete majandusaasta aruanded (2 korda perioodi jooksul).

Tulemusindikaator: Loodud töökohtade arv.

* Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 35 uut töökohta.

* Allikas: projektitaotlused (iga-aastaselt); rahastatud projektide mõju uuring (2 korda perioodi jooksul).

Väljundindikaator: Uute/parendatud kohalikul ressursil baseeruvate toodete ja teenuste arv.

* Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: piirkonnas on kokku 50 uut/parendatud toodet/teenust.

* Allikas: projektitaotlused (iga-aastaselt); rahastatud projektide mõju uuring (2 korda perioodi jooksul).

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1) Meetmespetsiifilised hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 36%), sh:

1.1. Projekti panus strateegia meetmespetsiifilise eesmärgi täitmisele (10%)

1.2. Projekti mõju meetme indikaatorite täitmisele (26%)

2) Universaalsed hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 64%), sh:

2.1. Projekti ja eelarve põhjendatus (20%)

2.2. Projekti tulemuslikkus ja elujõulisus (10%)

2.3. Taotleja suutlikkus projekti teostamisel (10%)

2.4. Projekti vastavus TASI läbivatele printsiipidele (24%)

2. 1.2 Turismiettevõtluse arendamine

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Ei

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Enamus TAsi piirkonna omavalitsustest on olukorras, kus rahvaarv väheneb ja vananeb ning surve tööelisele elanikkonnale kasvab. Kohapealseid kõrge lisandväärtusega ettevõtteid on vähe, millest tulenevalt on ka hästtiasustatud töökohtade pakkumine väike. Samas on piirkonnal potentsiaali ettevõtluse arendamisel, eelkõige kohaliku ressursi kasutamisel ning turismis, mille võimalused pole tänaseks piisavalt hästi ärioliselt rakendatud. Vastavate väljakutsete leevendamise ning tasakaalustatud arengu tagamise puhul on vajalik turismiettevõtluse areng lähtuvalt olemasolevast potentsiaalst ning väliskeskkonna võimalustest.

Strateegia meetme eesmärk: TAsi piirkonnas on nutikas ja spetsialiseerunud ettevõtlus.

Toetatavad tegevused: 1) Piirkondlikku eripära rõhutava turismiettevõtluse arendamine: kohalike turismitoodete ja teenuste arendamine, sh majutus, toitlustus, aktiivse puhkuse teenused jms. 2) Ligipääsude, ühenduste jm toetava turismitaristu rajamine ning avalikus kasutuses olevate turismiobjektide arendamine.

Abikõlblikud on mh turismitoodete ja -teenuste arendamiseks vajalikud investeeringud ehitistesse, taristusse, sisustusse, seadmetesse, vahenditesse ja inventari (sealhulgas patendi, litsentsi, autoriõiguse ja kaubamärgi omandamine).

Toetust saavad projektid peavad olema jätkusuutlikud, nn poolikuid projekte, st selliseid projekte, mis pärast elluviimist jäävad ootama järgmise etapi rahastamist, ei toetata.

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): Meetme sihtgrupid on mikroettevõtted, kolmanda sektori organisatsioonid ja kohalikud omavalitsused (ainult tegevus 2 lõikes). Maksimaalne toetus 70 000 eurot. Toetuse määr: kuni 50% toetatava tegevuse 1 puhul; kuni 80% toetatava tegevuse 2 puhul, kui taotlejaks on kolmanda sektori organisatsioon või kohalik omavalitsus.

Projektitoetuse taotleja täidab PRIA e-keskkonnas projektikirjelduse vormi ning esitab sama keskkonna kaudu TAsile järgmised dokumendid:

- * TAsi projektikirjelduse vorm;
- * hinnapakkumused;
- * ehitusloa või ehitusteatise ärakiri, kui vastava loa või teatise saamine on ehitusseadustiku kohaselt nõutav;
- * äriplaan (äriplaan ei ole vaja esitada KOVil ning mittetulundusühendustel juhul, kui tegemist on infrastruktuuri investeeringuga või avalikus kasutuses olevate turismiobjektide arendamisega meetme 1.2 tegevus 2 raames);
- * teadmussiirde puhul planeeritavate teadmussiirde tegevuste programm;

- * ehitise puhul väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
- * äriühingu puhul kinnitatud majandusaasta aruanne, mille äriregistrile esitamise tähtaeg on saabunud, juhul kui taotlejal on kohustus esitada äriregistrile majandusaasta aruanne ja see ei ole kättesaadav äriregistrist;
- * projektijuhi elulookirjeldus, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta;
- * ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehtis, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks (ettevõtjal kolmeks) aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Uue hoone püstitamise korral peab kavandatava hoone alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või peab sellele maale olema projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus.

Teadmussiirde puhul peab taotleja taotluses ära põhjendama Tartumaa Arendusseltsi tegevuspiirkonnale koolitus- ja teavitustegevusest saadava kasu ning tegevuspiirkonna vajaduse nimetatud koolituse osas, kirjeldama osalejate valiku printsiibid ning esitama planeeritavate teadmussiirde tegevuste programmi.

Nn pehmed tegevused on võimalikud ainult ühis- ja teadmussiirde projektide korral.

Investeeringud tuleb teostada TASI piirkonnas.

Muud nõuded projektitoetuse taotlejatele tulenevad TASI töökorrast "Leader-meetme raames antava projektitoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise kord", meetmelehest ja Leader-määrusest.

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: Maksimaalne toetussumma on 70 000 eurot, toetuse maksimaalne määr on kuni 50% abikõlblikest kuludest toetatava tegevuse 1 puhul ja kuni 80% abikõlblikest kuludest toetatava tegevuse 2 puhul, kui taotlejaks on kolmanda sektori organisatsioon või kohalik omavalitsus, v.a allpool toodud juhtudel:

- * teadmussiirde projekti elluviimiseks antakse toetust kuni 90% toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest;
- * taristuinvesteeringuks projektitoetuse taotlemise korral antakse projektitoetust kuni 60% abikõlblikest kuludest (k.a uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks);
- * mootorsõiduki, maastikusõiduki ja veesõiduki ostmiseks ja liisimiseks projektitoetuse taotlemise korral antakse toetust kuni 30% investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest.

Sihtvaldkond, kuhu strateegia meede panustab: 1A, 6A

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteedid ja määruse artiklid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab:
Prioriteet nr 6: sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine.

Prioriteet nr 1: teadmussiirde ja innovatsiooni parandamine põllumajanduses, metsanduses ning maapiirkonnas.

Meetme abikõlblikud kulud vastavad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1305/2013 artiklitele nr 14 (Teadmussiire ja teavitus), 17 (Investeeringud materiaalsesse varasse), 19 (Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng), 20 (Põhiteenused ja külauendus maapiirkondades) ja 35 (Koostöö).

Strateegia meede kattub Eesti maaelu arengukava 2014-2020 meetmega: Ei

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: Mõjuindikaatorid:

Toetatud ettevõtete käibe muutus (tegevus 1 puhul).

* Eesmärk iga ettevõtte puhul: käibe kasv vähemalt 20% kahe aasta jooksul alates projekti lõpetamisest.

* Allikas: toetatud ettevõtete majandusaasta aruanded (2 korda perioodi jooksul).

Piirkonna külastatavuse muutus (tegevus 2 puhul).

* Eesmärk kokku: piirkonna külastatavuse kasv võrreldes baasaastaga vähemalt 5% aastas.

* Allikas: mobiilpositsioneerimise uuringud (baasaasta 2015; mõjuuuringud 2018. a, 2020. a).

Tulemusindikaator: Loodud töökohtade arv.

* Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 35 uut töökohta turismisektoris.

* Allikas: projektitaotlused (iga-aastaselt); rahastatud projektide mõju uuring (2 korda perioodi jooksul).

Väljundindikaator: Uute/parendatud turismitoodete/teenuste arv.

* Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: kokku 50 uut/parendatud toodet/teenust.

* Allikas: projektitaotlused (iga-aastaselt); rahastatud projektide mõju uuring (2 korda perioodi jooksul).

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1) Meetmespetsiifilised kriteeriumid (osakaal kokku 36%), sh:

1.1. Projekti panus strateegia meetmespetsiifilise eesmärgi täitmisele (10%)

1.2. Projekti mõju meetme indikaatorite täitmisele (26%)

2) Universaalsed hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 64%), sh:

2.1. Projekti ja eelarve põhjendatus (20%)

2.2. Projekti tulemuslikkus ja elujõulisus (10%)

2.3. Taotleja suutlikkus projekti teostamisel (10%)

2.4. Projekti vastavus TAsi läbivatele printsiipidele (24%)

3. 3.2 TASI piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Ei

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Selleks, et realiseerida paremini olemasolevat potentsiaali nii ettevõtluses kui ka kogukondade tegevustes on vajadus erinevate huvigruppide koostöök. Tulenevalt eelneva perioodi kogemusest on TASI jaoks oluliseks jätkuvaks prioriteediks koostöövõrgustike arendamine, seda nii olemasolevate kui ka uute võrgustike puhul.

TASI piirkonda jäävate võrgustike puhul on vajaduseks nii olemasolevate koostöövõrgustike edasiarendamine kui ka uute võrgustike loomine ja arendamine. Vajadus on välja arendada jätkusuutlikud (isemajandavad) koostöövõrgustikud, mis on võimelised toimima ilma täiendava toetuseta.

Strateegia meetme eesmärk: 1. TASI piirkonnas on nutikas ja spetsialiseerunud ettevõtlus.

2. TASI piirkonnason elujõuline kogukond.

Toetatavad tegevused: 1) Olemasolevate koostöövõrgustike arendamine.

2) Uute spetsiifiliste koostöövõrgustike arendamine (mh nt ühisturunduse arendamine, taastuenergia ühine arendamine, infovõrgustike arendamine jms).

Abikõlblikud on mh investeeringud kogu võrgustiku seisukohast olulistesse objektidesse või rajatistesse (mille otsesteks kasusaajateks on enamus võrgustiku liikmetest), samuti investeeringud sisustusse, seadmetesse, vahenditesse ja inventari (sealhulgas patendi, litsentsi, autoriõiguse ja kaubamärgi omandamine).

Toetust saavad projektid peavad olema jätkusuutlikud, nn poolikuid projekte, st selliseid projekte, mis pärast elluviimist jäävad ootama järgmise etapi rahastamist, ei toetata.

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): Meetme sihtgrupid on kolmanda sektori organisatsioonid, sh TAS, kohalikud omavalitsused, mikroettevõtted ja Maaeluministeriumi haldusalasse kuuluvad TASI piirkonnas paiknevad muuseumid. Maksimaalne toetus: 70 000 eurot. Toetuse määr: kolmanda sektori organisatsioonid, KOVID – kuni 80%; mikroettevõtted, teiste organisatsioonide kasumi teenimisele suunatud projektid - kuni 50%.

Projektitoetuse taotleja täidab PRIA e-keskkonnas projektikirjelduse vormi ning esitab sama keskkonna kaudu TASile järgmised dokumendid:

* TASI projektikirjelduse vorm;

* hinnapakkumused;

* ehitusloa või ehitusteatise ära kiri, kui vastava loa või teatise saamine on ehitusseadustiku kohaselt nõutav;

* allkirjastatud koostöökokkulepped;

- * ehitise puhul väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
- * äriühingu puhul kinnitatud majandusaasta aruanne, mille äriregistrile esitamise tähtaeg on saanud, juhul kui taotlejal on kohustus esitada äriregistrile majandusaasta aruanne ja see ei ole kättesaadav äriregistrilt;
- * projektijuhi elulookirjeldus, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta;
- * ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehitis, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks (ettevõtjal kolmeks) aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Uue hoone püstitamise korral peab kavandatava hoone alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või peab sellele maale olema projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus.

Nn pehmed tegevused on võimalikud ainult ühis- ja koostööprojektide korral.

Investeeringud tuleb teostada TASI piirkonnas.

Muud nõuded projektitoetuse taotlejatele tulenevad TASI töökorrast "Leader-meetme raames antava projektitoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise kord", meetmelehest ja Leader-määrusest.

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: Maksimaalne toetussumma on 70 000 eurot, toetuse maksimaalne määr: kolmanda sektori organisatsioonid ja KOVid kuni 80% abikõlblikest kuludest; mikroettevõtted, teiste organisatsioonide kasumi teenimisele suunatud projektid kuni 50% abikõlblikest kuludest, v.a allpool toodud juhtudel:

- * taristuinvesteeringuks projektitoetuse taotlemise korral antakse projektitoetust kuni 60% investeeringu abikõlblikest kuludest (k.a uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks);
- * mootorsõiduki, maastikusõiduki ja veesõiduki ostmiseks ja liisimiseks projektitoetuse taotlemise korral antakse toetust kuni 30% investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest.

Sihtvaldkond, kuhu strateegia meede panustab: 6B, 6A, 1A

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteedid ja määruse artiklid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab:

Prioriteet nr 6: sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine.

Prioriteet nr 1: teadmussiirde ja innovatsiooni parandamine põllumajanduses, metsanduses ning maapiirkonnas.

Meetme abikõlblikud kulud vastavad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1305/2013 artiklitele nr 14 (Teadmussiire ja teavitamine), 20 (Põhiteenused ja külauuendus maapiirkondades) ja 35 (Koostöö).

Strateegia meede kattub Eesti maaelu arengukava 2014-2020 meetmega: Ei

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: Mõjuindikaator: Võrgustike liikmete rahulolu

(mõõdetakse 2 korda perioodi jooksul, allikas: liikmete rahulolu-uuring).

* Eesmärk: keskmine võrgustike liikmete rahulolu 5 palli skaalal vähemalt 4.

* Allikas: liikmete rahulolu-uuring.

Tulemusindikaator: Toimivate koostöövõrgustike arv (mõõdetakse iga-aastaselt).

* Eesmärk: 8 toimivat koostöövõrgustikku.

* Allikas: võrgustike info.

Väljundindikaator: Võrgustikes osalevate organisatsioonide arv (mõõdetakse iga-aastaselt).

* Eesmärk perioodi lõpuks: võrgustikes osaleb kokku 100 organisatsiooni.

* Allikas: võrgustike info.

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1) Meetmespetsiifilised kriteeriumid (osakaal kokku 36%), sh:

1.1. Projekti panus strateegia meetmespetsiifilise eesmärgi täitmisele (10%)

1.2. Projekti mõju meetme indikaatorite täitmisele (26%)

2) Universaalsed hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 64%), sh:

2.1. Projekti ja eelarve põhjendatus (20%)

2.2. Projekti tulemuslikkus ja elujõulisus (10%)

2.3. Taotleja suutlikkus projekti teostamisel (10%)

2.4. Projekti vastavus TAsi läbivatele printsiipidele (24%)

4. 3.3 Regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Ei

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Tulenevalt eelneva perioodi kogemusest on TASI jaoks oluliseks jätkuvaks prioriteediks koostöövõrgustike arendamine, seda nii olemasolevate kui ka uute võrgustike puhul. Antud meede toetab siseriiklike ja rahvusvaheliste koostöövõrgustike arendamist.

TASI regionaalse ja rahvusvahelise koostöö arendamise raames on vajadus toetada nii juba toimivate võrgustike edasist arendamist kui ka uute võrgustike loomist ja arendamist. Vajadus on välja arendada jätkusuutlikud (isemajandavad) koostöövõrgustikud, mis on võimelised toimima ilma täiendava toetuseta.

Strateegia meetme eesmärk: 1. TASI piirkonnas on nutikasja spetsialiseerunud ettevõtlus.

2. TASI piirkonnason elujõuline kogukond.

Toetatavad tegevused: 1) Olemasolevate regionaalsete ja rahvusvaheliste koostöövõrgustike arendamine.

2) Uute regionaalsete ja rahvusvaheliste koostöövõrgustike arendamine, sh koostöö edendamine Tartu ja Elva linnaga teenuste tagamiseks ja arendamiseks.

Abikõlblikud on mh investeeringud kogu võrgustiku seisukohast olulistesse objektidesse või rajatistesse (mille otsesteks kasusaajateks on enamus võrgustiku liikmetest), samuti investeeringud sisustusse, seadmetesse, vahenditesse ja inventari (sealhulgas patendi, litsentsi, autoriõiguse ja kaubamärgi omandamine).

Toetust saavad projektid peavad olema jätkusuutlikud, nn poolikuid projekte, st selliseid projekte, mis pärast elluviimist jäävad ootama järgmise etapi rahastamist, ei toetata.

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): Meetme sihtgrupid on kolmanda sektori organisatsioonid, sh TAS, kohalikud omavalitsused, mikroettevõtted ja Maaeluministeeriumi haldusalasse kuuluvad TASI piirkonnas paiknevad muuseumid. Maksimaalne toetus: 70 000 eurot. Toetuse määr: kolmanda sektori organisatsioonid, KOVID – kuni 80%; mikroettevõtted, teiste organisatsioonide kasumi teenimisele suunatud projektid - kuni 50%.

Projektitoetuse taotleja täidab PRIA e-keskkonnas projektikirjelduse vormi ning esitab sama keskkonna kaudu TASile järgmised dokumendid:

* TASI projektikirjelduse vorm;

* hinnapakkumused;

* ehitusloa või ehitusteatise ära kiri, kui vastava loa või teatise saamine on ehitusseadustiku kohaselt nõutav;

- * allkirjastatud koostöökokkulepped;
- * ehitise puhul väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
- * äriühingu puhul kinnitatud majandusaasta aruanne, mille äriregistrile esitamise tähtaeg on saabunud, juhul kui taotlejal on kohustus esitada äriregistrile majandusaasta aruanne ja see ei ole kättesaadav äriregistrilt;
- * projektijuhi elulookirjeldus, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta;
- * ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehitis, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks (ettevõtjal kolmeks) aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Uue hoone püstitamise korral peab kavandatava hoone alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või peab sellele maale olema projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus.

Nn pehmed tegevused on võimalikud ainult ühis- ja koostööprojektide korral.

Investeeringud tuleb teostada TASI piirkonnas.

Muud nõuded projektitoetuse taotlejatele tulenevad TASI töökorrast "Leader-meetme raames antava projektitoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise kord", meetmelehest ja Leader-määrusest.

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: Maksimaalne toetussumma on 70 000 eurot, toetuse maksimaalne määr: kolmanda sektori organisatsioonid ja KOVID kuni 80% abikõlblikest kuludest; mikroettevõtted, teiste organisatsioonide kasumi teenimisele suunatud projektid kuni 50% abikõlblikest kuludest, v.a allpool toodud juhtudel:

* taristuinvesteeringuks projektitoetuse taotlemise korral antakse projektitoetust kuni 60% investeeringu abikõlblikest kuludest (k.a uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks);

* mootorsõiduki, maastikusõiduki ja veesõiduki ostmiseks ja liisimiseks projektitoetuse taotlemise korral antakse toetust kuni 30% investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest.

Sihtvaldkond, kuhu strateegia meede panustab: 1A, 6A, 6B

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteedid ja määruse artiklid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab:

Prioriteet nr 6: sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine.

Prioriteet nr 1: teadmussiirde ja innovatsiooni parandamine põllumajanduses, metsanduses ning maapiirkonnas.

Meetme abikõlblikud kulud vastavad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1305/2013 artiklitele nr 14 (Teadmussiire ja teavitus), 20 (Põhiteenused ja külauuendus maapiirkondades) ja 35 (Koostöö), 44 (Leaderi koostöötegevus).

Strateegia meede kattub Eesti maaelu arengukava 2014-2020 meetmega: Ei

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: Mõjuindikaator: Võrgustike liikmete rahulolu (mõõdetakse 2 korda perioodi jooksul).

* Eesmärk: keskmine võrgustike liikmete rahulolu 5 palli skaalal vähemalt 4.

* Allikas: liikmete rahulolu-uuring.

Tulemusindikaator: Toimivate koostöövõrgustike arv (mõõdetakse iga-aastaselt).

* Eesmärk: 6 toimivat koostöövõrgustikku.

* Allikas: võrgustike info.

Väljundindikaator: Võrgustikes osalevate organisatsioonide arv (mõõdetakse iga-aastaselt).

* Eesmärk perioodi lõpuks: võrgustikes osaleb kokku 200 organisatsiooni.

* Allikas: võrgustike info.

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1) Meetmespetsiifilised kriteeriumid (osakaal kokku 36%), sh:

1.1. Projekti panus strateegia meetmespetsiifilise eesmärgi täitmisele (10%)

1.2. Projekti mõju meetme indikaatorite täitmisele (26%)

2) Universaalsed hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 64%), sh:

2.1. Projekti ja eelarve põhjendatus (20%)

2.2. Projekti tulemuslikkus ja elujõulisus (10%)

2.3. Taotleja suutlikkus projekti teostamisel (10%)

2.4. Projekti vastavus TASI läbivatele printsiipidele (24%)

5. C COVID-19 toetusmeede

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Jah

Märkused ja selgitused meetmelehe muutmise korral: Meetmelehte muudetakse ja lisatakse täiendav tegevus 5) Innovatsiooniteadlikkuse tõstmisele suunatud projektid, biomajanduse ettevõtete digitaalsete lahenduste kasutusele võtmise toetamine.

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Meetme eesmärgiks on toetada organisatsioone, mille majandustegevust on negatiivselt mõjutanud koroonaviirus. Meetme sihtgrupiks on ka organisatsioonid, mille konkurentsivõime parandamine on oluline, et kohaneda COVID-19 mõjudega (nt hajutatuse suurendamine, välialade suurem kasutamine jms). Vastava meetme eesmärk pole otseselt luua uusi töökohti, vaid tagada nende organisatsioonide jätkusuutlikkus ning konkurentsivõime, kes on enim koroonakriisist mõjutada saanud. Meetme 1.3 raames toetatakse nii väiketootmise ja teenuste arendamist (meede 1.1) kui ka turismiettevõtluse arendamist (meede 1.2).

Strateegia meetme eesmärk: TASI piirkonnas on nutikas ja spetsialiseerunud ettevõtlus.

Toetatavad tegevused: 1) Kohalikul ressursil baseeruvate toodete ja teenuste arendamine: kohaliku loodusressursi äriplaneerimine, sh vastav tootearendus, turundus jms.

2) Kohaliku toidu töötlemine ja arendamine: aiandus- ja põllumajandussaaduste väärindamine, turundus jms.

3) Piirkondlikku eripära rõhutava turismiettevõtluse arendamine: kohalike turismitoodete ja teenuste arendamine, sh majutus, toitlustus, aktiivse puhkuse teenused jms.

4) Ligipääsude, ühenduste jm toetava turismitaristu rajamine ning avalikus kasutuses olevate turismiobjektide arendamine.

5) Innovatsiooniteadlikkuse tõstmisele suunatud projektid, biomajanduse ettevõtete digitaalsete lahenduste kasutusele võtmise toetamine.

Abikõlblikud on mh väiketootmise ja -töötlemise ning teenuste arendamiseks vajalikud investeeringud ehitistesse, taristusse, sisustusse, seadmetesse, vahenditesse ja inventari (sealhulgas patendi, litsentsi, autoriõiguse ja kaubamärgi omandamine).

Abikõlblikud on mh turismitoodete ja -teenuste arendamiseks vajalikud investeeringud ehitistesse, taristusse, sisustusse, seadmetesse, vahenditesse ja inventari (sealhulgas patendi, litsentsi, autoriõiguse ja kaubamärgi omandamine).

Abikõlblikud on innovatsiooniteadlikkuse ja digitaliseerimise võimekuse kasvatamisega seotud tegevused (sealhulgas koolitused, seminarid, õppereisid, toote- ja teenuse arenduskulud, ekspertteenused jms).

Toetust saavad projektid peavad olema jätkusuutlikud, nn poolikuid projekte, st selliseid projekte, mis pärast elluviimist jäävad ootama järgmise etapi rahastamist, ei toetata.

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud

taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): Meetme sihtgrupid on mikroettevõtted ja kolmanda sektori organisatsioonid. Maksimaalne toetus 70 000 eurot. Toetuse määr: kuni 60% (tegevuse 4 ja tegevuse 5 puhul kuni 80%, kui taotlejaks on kolmanda sektori organisatsioon).

Projektitoetuse taotleja täidab PRIA e-keskkonnas projektikirjelduse vormi ning esitab sama keskkonna kaudu TASile järgmised dokumendid:

- * TASI projektikirjelduse vorm;
- * hinnapakumused;
- * ehitusloa või ehitusteatise ära kiri, kui vastava loa või teatise saamine on ehitusseadustiku kohaselt nõutav;
- * äriplaan (äriplaani ei ole vaja esitada mittetulundusühendustel juhul, kui tegemist on infrastruktuuri investeringuga või avalikus kasutuses olevate turismiobjektide arendamisega tegevuse 4 raames, samuti tegevuse 5 raames);
- * tõendusmaterjal koos põhjendusega selle kohta, et ettevõtte 2020. a majandustulemused on negatiivselt mõjutatud COVID-19 põhjustatud kriisist (nt 2020. a majandustulemused vs 2019. a majandustulemused). Tõendusmaterjal ei ole nõutav tegevuse 5 raames;
- * teadmussiirde puhul planeeritavate teadmussiirde tegevuste programm;
- * ehitise puhul väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
- * äriühingu puhul kinnitatud majandusaasta aruanne, mille äriregistrile esitamise tähtaeg on saabunud, juhul kui taotlejal on kohustus esitada äriregistrile majandusaasta aruanne ja see ei ole kättesaadav äriregistrist;
- * projektijuhi elulookirjeldus, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta;
- * ära kiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehitus, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks (ettevõtjal kolmeks) aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Uue hoone püstitamise korral peab kavandatava hoone alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või peab sellele maale olema projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus.

Teadmussiirde puhul peab taotleja taotluses ära põhjendama Tartumaa Arendusseltsi tegevuspiirkonnale koolitus- ja teavitustegevusest saadava kasu ning tegevuspiirkonna vajaduse nimetatud koolituse osas, kirjeldama osalejate valiku printsiibid ning esitama planeeritavate teadmussiirde tegevuste programmi.

Nn pehmed tegevused on võimalikud ainult ühis- ja teadmussiirde projektide korral.

Investeeringud tuleb teostada TASI piirkonnas.

Toetust saab taotleda organisatsioon, mis on tegutsenud vähemalt 3 aastat ning mille majandustegevusele on 2020. aastal otseselt negatiivset mõju avaldanud nn koroonakriis (välja arvatud tegevuse 5 puhul, kus negatiivset mõju ei ole tarvis tõendada).

Toetus peab olema otseselt suunatud ärimudeli uuendamisele või organisatsioonide kestlikkuse parandamisele.

Muud nõuded projektitoetuse taotlejatele tulenevad Leader-määrusest.

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: Maksimaalne toetussumma on 70 000 eurot, toetuse maksimaalne määr on kuni 60% (tegevuse 4 ja 5 puhul kuni 80%, kui taotlejaks on kolmanda sektori organisatsioon) abikõlblikest kuludest, v.a allpool toodud juhtudel:

* teadmussiirde projekti elluviimiseks antakse toetust kuni 90% toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest;

* mootorsõiduki, maastikusõiduki ja veesõiduki ostmiseks ja liisimiseks projektitoetuse taotlemise korral antakse toetust kuni 30% investeringuobjekti abikõlblikest kuludest.

Sihtvaldkond, kuhu strateegia meede panustab: 1A, 3A, 6A

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteedid ja määruse artiklid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab:

Prioriteet nr 6: sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine.

Prioriteet nr 3: toiduahela korraldamise, sealhulgas põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise, loomade heaolu ja riskijuhtimise edendamine põllumajanduses.

Prioriteet nr 1: teadmussiirde ja innovatsiooni parandamine põllumajanduses, metsanduses ning maapiirkonnas.

Meetme abikõlblikud kulud vastavad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1305/2013 artiklitele nr 14 (Teadmussiire ja teavitus), 17 (Investeeringud materiaalsesse varasse), 19 (Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng), 20 (Põhiteenused ja külauendus maapiirkondades) ja 35 (Koostöö).

Strateegia meede kattub Eesti maaelu arengukava 2014-2020 meetmega: Ei

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: Mõjuindikaatorid: Toetatud ettevõtete käibe muutus.

* Eesmärk iga ettevõtte puhul: käibe kasv vähemalt 20% kahe aasta jooksul alates projekti lõppemisest.

* Allikas: toetatud ettevõtete majandusaasta aruanded (2 korda perioodi jooksul).

Piirkonna külastatavuse muutus (tegevuse 4 puhul).

* Eesmärk kokku: piirkonna külastatavuse kasv võrreldes baasaastaga vähemalt 5% aastas.

* Allikas: mobiilpositsioneerimise uuringud.

Tulemusindikaator: Ärimudelit uuendanud/jätkusuutlikkust parandanud ettevõtete arv.

* Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 10 ettevõtet on uuendanud ärimudelit/parandanud jätkusuutlikkust.

* Allikas: projektitaotlused (iga-aastaselt); rahastatud projektide mõju uuring (2 korda perioodi jooksul).

Väljundindikaator: Uute/parendatud kohalikul ressursil baseeruvate toodete ja teenuste arv.

* Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: piirkonnas on kokku 10 uut/parendatud toodet/teenust.

* Allikas: projektitaotlused (iga-aastaselt); rahastatud projektide mõju uuring (2 korda perioodi jooksul).

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1) Meetmetspetsiifilised kriteeriumid (osakaal kokku 36%), sh:

1.1. Projekti panus strateegia meetmetspetsiifilise eesmärgi täitmisele (10%)

1.2. Projekti mõju meetme indikaatorite täitmisele (26%)

2) Universaalsed hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 64%), sh:

2.1. Projekti ja eelarve põhjendatus (20%)

2.2. Projekti tulemuslikkus ja elujõulisus (10%)

2.3. Taotleja suutlikkus projekti teostamisel (10%)

2.4. Projekti vastavus TASI läbivatele printsiipidele (24%)

Lisadokumendid

Faili nimi	Dokumendi liik	Selgitus
TAS otsus_12.10.23_3.pdf	Otsuse ära kiri	Üldkoosoleku otsus
Lisa 1_12.10.23 uldkoosolekul osalejate nimekiri.pdf	Otsuse vastuvõtnud organi liikmete nimekiri	Üldkoosoleku osalejate nimekiri
liikme_volitus_TAS_Heili_11-10.asice	Muu	Volitus-VVV-SA
Volitus_Kulaselts Kawershof_07.10.2023.asice	Muu	Volitus-Kawershof
Volikiri Stellaarium.asice	Muu	Volitus-Stellaarium
Otsus-3-Lisa-1- Rakenduskava- 2024.pdf	Otsuse ära kiri	Otsuse 3 lisa
Uldkoosoleku- protokoll- 12.10.2023.asice	Muu	Üldkoosoleku protokoll
13.03.24 juhatuse otsus nr1.asice	Otsuse ära kiri	Juhatuse otsus 13.03
Osalejate-nimekiri- juhatuse- 13.03.24.asice	Otsuse vastuvõtnud organi liikmete nimekiri	Juhatuse nimekiri 13.03
20.02.24 juhatuse otsus nr2.asice	Otsuse ära kiri	Juhatuse otsus 20.02
Osalejate-nimekiri- juhatuse- 20.02.24.asice	Otsuse vastuvõtnud organi liikmete nimekiri	Juhatuse nimekiri 20.02